

Տարեկան գինն է . . . 130 դր.
Վեցամսեայ . . . 70 "
Եռամսեայ . . . 40 "
Մէկ ծանուցումը տալիս 3 դրոսով է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 թ.
եւ 16 թն կը սկսին :

Դուրս երթալիս լրագրներուն ծածուկ
ծախքը անողիկ վրայ է :
Լրագրոյ վերաբերեալ համակ կամ օր
եւ իցէ գրութիւն, խմբագրին պիտի
աղղուի : Եւ ասոնց ծածուկ ծախ-
քը իւրեղին վրայ է :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Լըրոպական տէրութեանց եւ ազ-
գայ ուշադրութեանը նիւթ եղած Լ-
տալիան խնդրոյն գործերը կարգի դը-
նելու համար Յուրիին մէջ բացված
գետականօրինակը լմնալուծն եւ խաղա-
ղութեան դաշնադրութիւն մը ստորագ-
րովի լուծը որ անցնող շաբթու հե-
ւադիրը ծանուցեր էր մեզնի՝ այս շաբ-
թու հաստատութիւն գտաւ Պաղղոնա-
կան Մարտի լրագրին հաստատարած
հետեւեալ յայտարարութեամբ :

“ Պաղղոնոյ ու Լատարիոյ մէջ եղած
հաշտութեան դաշնադրութիւնը այսօր
ստորագրովեցաւ Յուրիին մէջ՝ Լատա-
րիոյ ու Պաղղոնոյ լրագրի գետականներէն : ”

Սակայն այս դաշնադրութիւնը ինչ-
պէս որ կը դաշնակից խաղախան խնդ-
րոյն բոլոր դժուարութիւնները չէ կըս-
ցած լուծել : Դիտելով եւ պաղա-
կան տէրութեան վերաբերեալ խնդիրներն
անորոշ թողելն են՝ եւ լըրոպական մեծ
տէրութեանց ժողով մը որոշմանը պահ-
վելով :

Բայց տէրութեանց ժողով մը ըլ-
լալու վրայօք մեծ տէրութիւնները պի-

տի կրնան համաձայնիլ : Դիտելով եւ
ժողովուրդներն առանց բռնութեան պի-
տի ընդունին իրենց համար ըլլալը որո-
շումները : Հոսմի Պաղղոն պիտի հաճի-
րեւութեան խնդիրը անանկ ժողովի մը մէջ
ուր իր տէրութեան վեճակը պիտի սահ-
մանի հոսմի համար լրագրական եւ օր-
թոթօք տէրութիւններու ձեռք : Լ-
հոս ասոնք են դժուարին խնդիրները՝ որ
Լըրոպական լրագրիներուն խորհրդածու-
թեանցը նիւթ եղած են եւ կառավա-
րութիւններն ալ ամեն ջանք ի գործ կը
դնեն լուծելու կամ գոնէ լուծման եղա-
նակին վրայ մէկ մէկու հետ համաձայ-
նելու :

Լնդգրական Մարտի-Լատարիոյ լրագրի
որ այժմեան կառավարութեան բերանը
կը համարվի, դարձեալ յայտարարու-
թիւն կընէ այս օրերս թէ Լնդգրական
զեր մասնակից ըլլալ որ եւ իցէ տէրու-
թեանց ժողովի մը՝ մինչեւ որ այն ժողո-
վը իրեն առաջին սկզբունքը դրած ըլլայ
Ռոմանիայի եւ Գրուսիանոյ ժողովուրդ-
ներուն ինքնիշխան կառավարելու իրա-
ւունքը կատարելագոյն եւ ազատարար
ճանշաղը : “ Լըրոպական տէրութեանց
ժողովի մը մէջ մեր ներկայութիւնը մէկ
պատճառ մը միայն կրնայ ունենալ կրնէ
այսինքն : Լաղաղութեան ու բարեկար-
գութիւնը Լըրոպայի մէջ հաստատել :

Բայց խաղաղութիւնն ու բարեկարգու-
թիւնը մինչեւ հիմա տեսնուած են աւե-
ր ծանր կերպով վստահելի մէջ կիցայ՝
թէ որ փորձ փորձով գործի դնելու այն-
պիսի կարգադրութիւն մը որուն կատա-
րում դանկիւրն վրայ բնաւ յոյս չկայ՝
բայց ի թէ զինեալ միջնորդութիւննե-
րով : որուն պատրուակ մը կրնան մատա-
կարարել մոլեռանդ հոսմիականութեան
դադանած մեծ իշխանները : Բայց ասոր
այ անվերջելի հետեւանքը քաղաքական
ու ընկերական կատարեալ անիշխանու-
թիւն մը կը լրայ : ”

Եւս յայտարարութիւնը ընող վե-
րոյնեալ լրագրի ինչպէս նաեւ Պաղ-
ղոնական Լնդգրի կը ծանուցանեն
թէ Լատարիոյ ու Պաղղոնոյ մէջ ստու-
րագրութեան գտաւ երկրորդ ու երրորդ
դաշնադրութիւն մը նալ քանի մը օրէն
պիտի ստորագրովի նալ Պաղղոն ու
Սարաեւոյի, եւ յետոյ երեք դաշնա-
դիր տէրութեանց մէջ : Եւս վերջին դաշ-
նադրութիւնը առջին երկուքին մէջ դրո-
ված պայմանները պիտի հաստատեն ու
վաւերացնեն :

Պ. Լատարիոյ կայսեր Պորտոյի մէջ
բաժն առնալու տէրութիւնը դեռ կը շա-
րունակէ Լըրոպական լրագրոյ գանա-
ղան մեկնութիւններուն նիւթ ըլլալու եւ

հաստատուող ուշադրութիւնը զբաղեցը-
նելու : Հոսմի պաղղոնական կառավարու-
թեան եւ Պաղղոնոյ կալիսկոպոսցըրած
յայտարարութիւններուն նայելով, պա-
ղոնական ջերմեանդ կողմնակիցները
զարհուրելով կը տեսնեն Պաղղոնոյ կա-
ռավարութեան բռնած ընթացքը որ
հաստատութեանը կը պահանջէ Հոսմի
ախոնէն նոր բարեկարգութիւններ մը
ցունելու իւր աշխարհական կառավարու-
թեան մէջ : Ար կարծեն որ ի թէ առա-
ջը կամ քաղաքական ընդունակին, Հոսմի աշխարհական իշխա-
նութիւնը կը պղծուի եւ հետեւաբար
հոգեւոր իշխանութեանն ալ քիսա կը
հասնի : Եւս կարծիքն տէրերը որ ինչ-
պէս վեր ըսինք Հոսմի կառավարու-
թիւնն ու անոր մոլեռանդ կուսակիցներն
են, Պաղղոն աշխարհական իշխանութիւ-
նը հոգեւորականին հետ Լատարիոյ ի-
ջած եւ իրարմէ անբաժանելի կը հաւա-
րին : ուստի եւ հոսմի որ հաւատոյ պէս
յաւիտենական անփոփոխելի անշարժու-
թեան մէջ մնայ : Եւսոյ համար մարդ-
կութիւնը յոռաժ քաղելու չէ, կամ այն
կերպով յառաջադիմելու է որ իրենց աշ-
խարհական արտօնութիւններուն չզրկ-
ւով թէ եւ հակառակ եղած ըլլան տը-
ղի քաղաքականութեան :

Եւս օրուան օրս Հոսմի տէրութեան
հետեւեալ անցում, դեռ մինչեւ ցոյց օր իրեն
արգելք դնող չեղաւ : Եւսոյ գրականութեան
Լեւոնտին կը վայել որ, կարծես Լեւոնտին
թղթէ վահանով պատուարած եւ ալ իւր գրե-
լի նիդակաւ դնած տեղը, Սիւսանդի բոցե-
րէ՝ չիտեսած եւ փախչի, եւ հասնելու ան-
գամ չիտեսած երկու անգամ երգումն ուրիշ
առնէ : ու Եւսոյ խոստացած պաշտպանութիւնն
ու անոր թշնամեաց խղիւղները քանդելու ը-
պառնալքն անհեղ քիւտ :

Եւստարակոյն ան հիմայ իր երգումներն ու
խոստումները շատնց մոռցած ըլլալով, պիտի
կարծէ որ մենք ալ իրեն պէս անմիանալի արա-
պերէն մը կը երգեալինք : Բայց որովհետեւ
մենք իր բացառաշունթիւնները չենք մոռցած,
կընտանք մեկի մէկի յիշատակել եւ հոս օրինա-
կել : Եւստարակոյն առաջինը, որ անշուշտ հե-
ղինակին երեւակոյնութեանը մէջ օրերով Եւսա-
տանը աստանցուցած, եւ հիացեալ Եւսոյ
բերաններ բաց թողուցած կըլլայ : Սակայն ըրէք :

— Յոյս կայ մի, որ օր մը (Եւստարակոյն
չին պէս երեւին պատուելու “ Եւստարակոյն
” եւս Եւստարակոյն) ազատութեան սերը զարթ-
” նու Եւստարակոյն թոռներուն օրին մէջ : Եւս-
” (յոյս կայ նաեւ Եւստարակոյն անորոշ բառի երե-
” ւէն Եւստարակոյն) եւ մենք բան մը չիպիտի իւր-
” նայենք մեր կողմէ (ու ինչպէս Եւստարակոյն
” ու զբաղաւորուինք) որ այն վեճ օր իր ա-
” ւետաբեր լուսով հարածական տունի (Եւս-
” ւէն “) զիշերաղէմ Սիւսանդի (ու
” բաժնեպէս Սիւսանդիներէն Եւստարակոյն
” Եւստարակոյն ինքնուրուշ, որով Եւստարակոյն) եւ
” Հոսմայի բոլոր լուսները, (որ Եւսոյ յիշու-
” ներուն մէջ պահուի, բաժն Եւստարակոյն Եւս-
” Եւստարակոյն Եւստարակոյն Եւստարակոյն

ՔՆՆԱՔԱՆԱԿԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻՏԻՐ

ԵՐԵՒԱՆԻՏԻՐ ԵՐԵՒԱՆԻՏԻՐ ԵՐԵՒԱՆԻՏԻՐ

Գ.

Եւստարակոյն Եւստարակոյն տեղի իրեր տա-
րի առաջ Եւստարակոյն կըլլալ, որ ծաղկումն ու
ընթացականութիւնը միայն ետքին կը տարբերէր, այլ
զբողը նայն, լեզուն նայն, (ան) համարութիւնը նայն,
եւ վախճանը նայն եւ. այսինքն, երբ օրն ու
նայնութիւն, վաղուան օրը օղջութիւն : Եւստարակոյն
ներհոսն, մարդասեր եւ ազատամիտ գրչի մը պար-
բերականի պէտք անէր. անանք այս շաբթու Եւս-
տարակոյն կեանք տեսած ըլլալով, անիկայ բն-
ծայելիքն ապրին, իր հաւատարմութեամբ սահ-
մանեցին, եւ գրառիցայ մեծն ու պղտիկ յոսն
ի մատին անոր թիւերուն կապակցին :

Եւստարակոյն առաջին թիւը, այլ ա-
ւաղ թիւերով լեւոնտին շաբթու եւ կամ Եւստարակոյն
կը անիկայ, որ շաբթու մը Եւստարակոյն, որ յա-
լիստան առաջ փոխադրելու շունդ, որ փոքրիկ
բանասիրաց ծաղկեալ, որ մեծերուն անխա-
կալութեան ալ արժանի չեղաւ, որ գինեւանց
գունները պտուղներուն աղօթալիք կնար ըլ-
լալ, որ վերջապէս մեծն ու պղտիկ չեցին, եւ
շաբթու մը Եւստարակոյն ալ պատրաստեցին ան-
նալով, ընտրութիւններուն վրայ խղիւղեցան :

Բայց պատրաստը կողմերը նախանձաւոր

հիմնադիրները չէին միայն. շաբթու անանցմէ
շատ աւելի խաղաղութեան Եւստարակոյն
որ շատ բանասիրականներ շատ օրագրիներ կան,
եւ զօրները Փարիզ կը բնակին. ինչ ալ Փա-
րիզ գտնուելով — Ուրեմն, ըսեր էր, եւ ալ բա-
նասիրական կրնամ գրել, եւ ինչ Եւստարակոյն
ստորել : “ Բայց ի կողմէ թէ ի հիմնաւ : Եւս-
տարակոյն (պօխչածի) օրագրին անշուն Եւստարակոյն
հոյ իրարստին թեւ խոստացեր էին, բայց այս
վերջինը Պաղղոնոյ օրագրին շաբթու չիպիտի կը-
նար թաւել :

Եւստարակոյն շաբթու Եւստարակոյն
հիմնաւ նախապէս եւ մարտիրոս եղաւ, եւ ան-
կէ անդին թիւերով Եւստարակոյն Եւստարակոյն
մինչեւ հիմա տեղիները բոլոր ծանուցումով, եւ
Լատարիոյ գերեզմանին մինչեւ Եւստարակոյն
փոխ կախուած դաժնաբեր առջին մարտնալով,
հոյն վերջին թիւը ցեր էր լցած ըլլալով հա-
մար : Եւստարակոյն թիւը գիտացը տեղեկեց
քար կտրեցան. ինչ նիւթ չգտաւ, եւ այն
տանքները թիւերուն մէջ ալ հոյն ստի մը հա-
մար եւ ստի մը օգուտ չիտեսաւ. վստի զի հե-
ղինակին արապերէն մը կը խօսէր, որ ինք ալ չէր
իմանար :

Եւստարակոյն շաբթու Եւստարակոյն
օրէն հաւաքեցեր էր. չէ թէ իր ազատութիւնը,
որովհետեւ իր ազատութիւնը ծանուցաւ շաբթու
լցայ չունէր. այլ իմաստի, նիւթայ եւ բառի
սովն ու երաշխ : Վստի ինչ ալ կզար որ,
Եւստարակոյն համար դրածները անանց եւ բոլոր աշ-
խարհի անպիտան եւ զլուս ցաւ էին, եւ իր պա-
յուսակին մէջ Եւստարակոյն շաբթու այն մը ինչպէս չէր
ի յալիտենից, Սիւսանդի իր ձեռնարկու-
թեան դադարելու ու հրաժարելու իր հաճախ
չիճգնելով, կապակցի որ դարն ի վեր ինչպէս կը-
նար

դապեալին վերջին պէս, հոյ մը դար իր թե-
թեւ ալ փչեր տանէր իր ձեռքին :

Եւստարակոյն, հոյն տեղի իր բաղդին
միւրիկ եւ փոփոխելի եկաւ, եւ ինք գոնէ առե-
րեւոյթն ձեռքը քիչ մը սիւսանդի փոխադրեւ, ան-
ժողովարութեանը եւ ծածուկ ուրախութեամբ
բերանն ու մատները բացաւ, պահելը Եւստարակոյն
թիւը ձեռքին թիւն դադին, եւ ինք հիմայ
կըր իր տկարութիւնն ու անխոհեմութիւնը
գտարուակելու համար, — Եւստարակոյն
ցին : Եւստարակոյն Եւստարակոյն ազադալը տար-
կայ յաւանարի մէկէն մինչեւ օգոստոսի տանը
հիմայ շաբթուակելին ետեւ, տեսնալով որ տե-
ղէ մը իր ձայնին արձագանք չի հնչեց, տեղէ մը
կը կարանայը կարեկցութիւն չի ծնորհեցաւ, տե-
ղէ մը իր զրկանայը իրաւունք չեղաւ, ուստի,
տակարին իր յիշողները շաբթուակելով, օգոստո-
սի տանը հիմայ ալ եկաւ թէ, — Եւստարակոյն
տեղէն ինչ ետեւ ալ չեմ գրեր : ”

Եւստարակոյն կողմերին ի վեր անանք անարժան
թիւերով մը գրուին ու չգրուին. բայց արեւօք գեկ-
տեղէն տեսնելու հիմայ իր աչքին ինչ երկար
յալիտենականութիւն մը եղած է հիմայ : Եւս-
տարակոյն, եւ պղտիկ եւ երկար թիւ գրելու ա-
ռաջ չէն քաղեր որ, Եւստարակոյն շաբթուակելու
մանդ երջանիկ վայրկեանը գայ, եւ գրելու նիւ-
թայ տալալութեան տալալութեանը վերջացու-
նէ : “ Եւստարակոյն, հոյն թէ, եւ համարեալ ” վա-
ստի զի ամեն կից կատարած մը կայ : Եւստարակոյն
այս անգամին ալ զինքը հալածող եղած է, որ
կրկին օրագրելով “ Եւստարակոյն երկար ամա-
րիւն տանցը ուրուր հալածելով :

Եւստարակոյն ինչպէս արեւօք շաբթուակելու անիւր-
թութիւնը տարադրութիւնն ու փոքրութիւնը

ևս վեց միլիոն ժողովուրդ կայ որոնք քանի
 մը կարդիխաններու բացարձակ իշխանու-
 թեամբը կը կառավարվեն ։ Ռոյոր քա-
 դաքական պաշտօնատարները քահա-
 նայք են որոց հաստատուն կանոնն է իրյ
 հնազանդութիւն ։ Առավարութիւն,
 դաժնաց ժառանգարութիւն, կրթու-
 թիւն, քաղաքական դործեր, վերջապէս
 հզօր, մարմին, խղճմտանք՝ ամէն ալ
 անոնց ձեռքն են, անոց կամայն ու հա-
 ճոյիցը ներքեւ են, եւ քանի մը բարձրաս-
 տիճան եկեղեցականներէ պատ ուրիշ
 քննիչ կամ դատաւոր չունին ուստի եւ
 անկարգութիւններուն ու զեղծ մտնքնե-
 րուն չափը չկայ կրտսի ։ Ահա այս սորոս-
 փելը դրութիւնն է որ Պաղկեց կառա-
 վարութիւնը փոխել կուզէ նոյն իսկ պա-
 տական կառավարութեան օգտին եւ ա-
 պագայ ապահովութեանը համար ։ Սի-
 այն կերականները չեն տեսներ կամ չեն
 ուղեր տեսնել որ այս վեճակը վտանգա-
 ւոր է . դարմանի, ուղղութեան, նորոգու-
 թեան, բարեկարգութեան պէտք ունի .
 ապա թէ ոչ՝ իրենց պաշտպանել ու դաժ-
 ուշտարհական իշխանութեան հետ հո-
 գեւորն ալ պիտի կորսնցունեն կանուխ
 կամ ուշ ։

Պէշիբըայի լրագիրները կըսեն թէ
Վ. Նարոյէնի կայսրը՝ որ պապութիւն
ըն կործանմանէ կանգնեց, իր առաջարկած
անհրաժեշտ բարեկարգութիւնները
կատարել տալու այնպէս հաստատ որոշում
ըրած է, որ կամ պէտքէ պապական
կառավարութիւնը զանոնք ընդունի
ու դործադրէ, կամ չէնէ Հռոմ նրա
տող դադրեալան զօրքերը ետ պիտի կան-
չէ՝ առանց թող տալու որ Բւստրիոյ
Սպանիոյ կամ Դարօնի կառավարու-
թիւնները զօրք խրկեն հոն . ստանկով
Հռոմի կառավարութիւնը ինք իր զըլ-
խուն մնայով՝ սպաստութեան ու ա-
նիշխանութեան որս կրլայ :

Պապղեական Բաբելոնացիներն հետևելով յոթուածէն լու կրնայ հասցիվել այս ծանր ինչորոյն վրայօք Պապղեոյ կառավարութեան ունեցած կարծիքն ու ցիտաւորութիւնները :

«Եւ խորին ազգեցեալ թիւնը՝ որ կայ-
սեր ատենադաճում, թիւնը բոլաւ բոլոր Պա-
լիզու եւ անշուշտ բոլոր Հայկուայի մէջ
ալ պիտի ընէ, լծովն կարգարանայ կոյ-
սերաթիւն խօսքի բուն բարձր նշանակու-
թեամբ :

Այս ատենարանու թեան մէջ ամբողջ կը տեսնուի Ղազդեղոյ քաղաքակա նութիւնը, ինչպէս որ մենք համալքած ենք ու կը պաշտպանենք, հաստատուն եւ միանգամայն չափաւորեալ քաղաքա կանու թիւն մը, որուն մէջ Լէկեղեցոյ գիւղի սրբազան իրաւանցը արժանեզօծ յարգանքը Խաւովոյ ժողովրդեան օրինաւոր շահուիչ հետ կը համաձայնի:

“ Ընտանիքի անդամները մեծ կայսրը
երկու ծայրագույն կարծեսաց մեջ տեղը մը
նայած է որոնց երկուքն ալ պէտք էր որ
մերժէր : Եւս կարծիքնիւրուն մէջն է՝ Պա-
պին աշխարհական իշխանութիւնը Խա-
լիպ ազատութեուն հետ անհամաձայնե-
լն համարել . միւսն է՝ Խաղաղապետու-
թիւնը սրապութեան հետ անհաշտելի
սկսել :

Եւս երկու ծայրագոյն կաթմբենե-
րուն մէջ տեղն է ճշմարտութիւնը, եւ
կայսեր քաղաքականութիւնն այս միջին
ճշմարտութեան կէտին վրայ հաստատու-
ված է : Եւս գրութիւնը խիստ լաւ տա-
մանված է կայսեր ստեղնաբանութեան սա-
խաբքին մէջ : « Վթառաց հոր խոր մը պի-
տի սկսի եկեղեցւոյ համար՝ նոյն օրը որ
ամեն մարդ համոզվի ինծի պէս թէ Ս.
օրը աշխարհական իշխանութիւնը հա-
կառախ չէ Խառնիչ աղատութեանն ու
անխախտութեանը :

“ Աւշարդորթեան արժանի ըսնը սա է, որ կայսեր աս համոզմանը՝ որ մեր ալ համազումն է, հակառակ են ու միայն խապիոյ անկախութեան թշնամիները, այլ եւ պաղփիւն աշխարհական իշխանութեան թշնամիներն ալ : Դպիսկոպոսնե՛րը՝ որ բռնն բոլորներ ըրին՝ յեղափոխական դարձցին մատենադիրներուն հետ համաձայն են այս կէտիս վրայ : Իրենց ալ ստանը ալ թէ եւ հակառակ զիտումներով՝ համաձայն կը հաստատեն թէ

Պապը առանց կարդինալներուն բացարձակ իշխանութեան հանդէպ չկրնար կառավարել :

« ԼՂՀ-ում մասիկէջ առաջ եկած է այն բուռն եւ ողջալի վիճիւր որ կը ահսնենք քանի մը օրէ 'ի վեր : Լազիսկոպոսները Պապին իշխանութիւնը ամրացընելու համար առաջարկված քաղաքական նոր բարեկարգութիւնները դատապարտելու մասօք ձայնի ընկն բարձրացընելով, իրենց պատասխանող գտան յեղափոխական զըբիշները որոնց խօսքերուն եզրակացութիւնը Պապին իշխանութիւնը բոլորովին վերբընդել է :

“ Գաղղիա ասոց ոչ առաջննե-
րուն հետե եւ ոչ երկրորդներուն : Առ-
դէ որ Խառլէա ազատ ըլլայ, եւ կը դար-
ժանայ որ այս արդիւնքը՝ որուն համար
վեհաձեռութեամբ իր արիւնը տուաւ,
կրօնի անուամբ հախաւորդ ունենայ :
Բայց կոյ գէ նսեւ որ Պապու թիւնն ալ
անկախ եւ զօրաւոր ըլլայ : Ուստի չըն-
դունիր որ յեղափոխութիւնը՝ մոխաւադ
պապականութեան չափալանցութիւն
ներէն զրգուելով՝ կարող ըլլայ՝ տապա-
լել իշխանութիւն մը զոր իր ձախորդ
պաշտպանները վտանգի մէջ կը ձգեն,
բայց իր վեհատիճարն եւ բարոյական ու
եւրոպական բարեկարգութեան սկզբուն-
քը զենքը կը պաշտպանէ :

“ Երբ, Ղազդեան կը ծաննայ անոր սկզբունքը, անոր շահերը, անոր պատժութեան աւանդութիւնները՝ «Պօրտօյի մէջ հնչելոված Ծարտարարանի խօսքին մէջ : Եւ խօսքը քաջակրօն թիւն մընէ բռնոր անոնց՝ որ մեզի պէս խաղեան կը սիրեն եւ Պատին իշխանութիւնը կը յարգեն : Ուրիշներուն ալ ազդարարութիւն մը նէ՝ մանաւանդ անոնց՝ որ երկիւղալի ազդակներ հանելով դժուարութիւններն աւելի ծանրացուցին : Եւ յաւանքատուաւին որ մեր եկեղեցականները չեն հետեւիր իրենց մէկ քանի զուտներուն, որոց զիտարարութիւններն անշուշտ բարի են, բայց եռանդին խիստ ձախորդէ : Եւ եկեղեցականները պիտի մոտժեն այն գեղեցիկ խօսքերուն վրայ որ Ղազդեայ ինքնախալն բրտաւ իր բարձր պաշտօնին ա-

մեկնէ մեհտանն զգալմանդ ազդեցու-
թեամբը: Պէտքն՝ փոշմանակ բուռն կիր-
քեր դրգուիլու՝ հանդարտ մտօք ճշմար-
տութիւնը քննաւել, եւ ազաւել լա-
իախնամութեան որ ժողովորդներն ու
թագաւորները միանգամայն լուսաւորէ,
որպէս զե իրենց իրաւունքներն իմաստու-
թեամբ ՚ի դորձ դնեն եւ իրենց սրբա-
ւորութեանց ընդարձակութիւնը ճանչ-
նան: Դրբոր ժողովուրդներն իրենց իրա-
ւունքը ձեռք ձգած են, թողաւորնե-
րուն պարտաւորութիւնները ոչ միայն
աւելի աղնիւ են, այլ նոեւ աւելի դիւ-
րին են. եւ Պիոս Բնեւորդ՝ որ Խառ-
նեց իշխաններուն սուպլինէ, Պապու-
թեան մեծու թիւնը Խառնեցոյ անկախու-
թեանը մէջ միայն կրնայ դանել:»

Ռոստրանայի, Մօսկւայի և Ռաբ-
մայի զբաւթեանց ժողովուրդները պատ-
գամաւորութիւններ խրատէին Վարդգ-
Յիշեալ պատգամաւորներն այս օրերս
Ա. Նարոճեան կայսեր ներկայանալով,
կայսրը ըսեր է թէ Ալեքանդրաքայի հաշ-
տութեան մէջ իր տուած խօսքը կը պար-
տաւորէ զները խրատ տալու որ զուբսե-
րը վերահաստատովն՝ ընդարձակ երաշ-
խաւորութիւններ տալով անկախու-
թեան ու ազատութեան։ Ինքը հաստա-
տութեամբ որոշած է թոյլ չտալ որ եւ
է զնշեալ միջոցորդութիւն մը մնակեւ ան-
գամ Նարոճեան կառավորութեան կող-
մանէ։ Եւ աւելցուցեր է թէ իր յանձն-
առած պայմանները հետաւորէն զտա-
ուրիշ սահման չունին. եւ ամեն բանէ
առաջ բարեկարգութիւն կը պատուիրէ
իրենց։ Այսպէս այս խօսքերը զանազան
մեկնութեանց առիթ եղած են լրագիր-
ներուն. ոմանք ժողովուրդներուն հնը-
նիշխանութեանը, ոմանք ալ զուբսերուն
վերահաստատութեանը նպատաւօր կը
համարին։

Պէտէնի լըազընները լուր կուտան
Բէ Ռուսաց Ս. Եղէքատեղը կայսրը
այս օրերս տեսու[թ]իւն պիտի ընէ, Բը-
բուսիդ խնամակալ իշխանին հետ՝ Պը-

[illegible]

պրծալստաւ թիւր ոչ լեզուաւ եւ ոչ գրով մարդու մտքին հետ մինչեւ այս բարձրութիւն։ Ներք թուած չունէր։ Լայերը չէն երգնուր նկմեղըը ճիտեմքին։ մենք կերգնուրք որ, Պլշաւալի Սաղաւմնայի եւ Միտեմիւրնի նահաւաւայ զորդ Պեմադեմեմի բաշած երգումն աւակէ ուժեղի վեհ եւ վեմ չէր։ Պերդնուրք, որ բարդ աշխարհի անցեալ ներկայ եւ ապագայ ծուկիւթիւնները համադումար այս երգումն չէն կշռեր։

Իւս սակայն երգմնազունցն որ սերիշնեւումս
ուխտադրութ ըսելու փայլծ ունի, ասանկ շան-
թաւաւս եւ ահէջ երգումն սուրի տակ առնելով
փոխան դնաց, և ետնս արգիւ չէր նայա-
լծէ Միխիմարեաներ կուռք տնկիջ իր պաշտոն-
նամէ կեկեղեցւոյն մէջ: Բայց տեւի զըմբնու-
լին ան է որ, Աւետարանի գրիւք տառն ամիս-
նի վեր Միխիմարեան չէհալածնէ դատ, խոնքն
անգամ չըբու: Իր ասանկ սուրիջ եղած ըրա-
յն ինք անոր ասանկ կարիկուն փայ ըսնի՝ քա-
նի անգամ չեպիտի բուեր լծէ՝ ո՛ր Տար Տարս
պարսկական տղեղնուսը Աղեարիպայուն Սիւրայե-
լի Տալալծեն, ո՛ր ըսել է Ալադաղիք կաշառա-
կուր եղանմ:

Իսկ իր երկրորդ հաստմանը գալով, ահա այս անգամովն ալ ուզաւ նա լով ըստ թէ, — 2) պիտի ներսի որ Հայկայ Գրգռէր այս հնչ անձն նման մարդերու յանձնաւոր* 11 Իւ Հ հիմար սրտ յանձնուելիքը փայժ Է շննելով, յուրաքանչեւ ինչի կարծա՛ւ պիտի փնայի և Էրդեք երկունս ալ խառնա՛ւ ըստե՛ծ՝ որ մարդեան բերնէն ելլալէն ետեւ անոր նուիրական պորտաւորովն մը իջլայ 1 Եւ եւեթ ՛ եւ Երեւո՛ւսի շարագին հոգ

ու պահիր եղած է որ, հորեւէ կը խոստանայ
շունեցածը, հետեւէ կերպոն շինկցածը, հետեւէ
կը պնդէ շիկիցածը, հետեւէ կապառնայ վրան
խնկացողներուն, եւ միշտ ինքնահալած փախ-
նիքին հետեւ՝ — Այբեւթա խափանցին, կը պո-
ռայ:

Ո՛վ երգած կբուլայ Լ՛բե-ե-Լ՛բե՝ խաղափառը
Ղազդղեական օրեկըը չէր, ապիկայ Լ՛բե-ե-Լ՛բե
աշտափե՛ն ալ ել վրայ: Ղազդղեական օրեկըը
ազարգարու ինչի մը չիկափանելէն հտու, փա-
րիզի մէջ եկեղեցական մը կամ զերադեպսան մը
չէ, այլ՝ եւ նոյն ինքն Բաբը, այլ՝ եւ դեպսանին
ինքնական առգաճիկընոր իր համոյնըը համայն
ինքը իր զլեւան օրադրի խափանել: Ո՛վ ապիկայն
Լ՛բե-ե-Լ՛բե խաղափառացաւ զընթուպտ: Եւ խաղափ-
ռաց: — Լ՛բե-ե-Լ՛բե զընթե նախ, օրինաց պահան-
ջած պոյմաններուն առիկոյի՛ն ըլլալով: Եւ երբորդ
բտտ իր ըսածին* իր ստիաններն իր տպագրիչը
որտաւ:

Այս անգի ինքն առաջուց իր արդար իշխան հետ ամեն բան առանց ընդգիծութան սպելլ օրինասր պայմանագրութիւն ըրած չըլալուն, օր մին ալ իր մատուցած մէկ յօռւածին համար տարգրելի է։ Այս առանի բան չեմ կրնար տպել։ Երբ ընդոցերէն է։ Ինչ ալ յօռւածը փութելու կամ ուրիշ առնի սպտելու տեղը, որ պարիշին հետ կուտեր սրբորեր դպրեր, ո՛ր անգի է ետեւ ուրիշ յօռւած չէ տուեր։ Ահա Երեւելի խոփախդիւն, եւ ահա տուն ամեն ինչը արախարծ տաղախոցներու իճելու հայհայելու եւ զոյարտելու պատճառ։

Իսկ այս անադան տրտռեցները եւ մա-
նաւանդ յիշոցներն ի՞նչ պատեհաբխան
ի՞նչ օգուտ կրնեն, Ստիւններն իրեն իրենց օգտին

Հակառակ դեպքում, դրանք բնականորեն լինում են իրար հակադրված, քանի որ իրար հակադրված լինելը համարվում է իրար հակադրված լինելու անհրաժեշտ և բավարարիչ պայման։

Դէ գարձակէլ, իրենք ալ ձեռունին պատ-
րաստ տպագրութիւն տեսնին, որ իրենց ամեն
կամքն եւ հաճոյքն անորդէլ Կլ հրատարակել
լսեի-եւել զբլին շարժած տեղի իրենց ձեռք
կապումը Է. չէին կրնար անոր դրուար շարտա-
ստութիւններուն կամ զրպարտութիւններուն դէմ
իրենք ալ իրենց ամսագրութիւնն ու ուղղութիւնը
դրուարաւոր շատադղովել. Յիբնի ձեռնտեսնին
գտաւ եւ անկապ շարժեկաւ. տատերք, բոել կուզեմ
Թէ՛ հաւասար զինոն. եւ գորութեամբ փառեալ
կեցրած անդերսոյն ամանը չափն թնամակի մը. Թե
կրն իրազէլ տալու. խնչ, պէտք եւ խնչ երկուդ
տեսնին Է

Իսպոյ ահա ինքեան ինքն ստիճիկներուն բարձր բա-
վանդակ բակիցն քննիւ : Իսկե տակի բակ
մը բռնելու ոչ իրաւունք ուտիք եւ ոչ ալ համար-
ձակութիւն ունինք, մամաւանդ, թե որ — Ին-
ժարք թե, եւ ինչ որ մարդկային է, իրկն օտար
է. 11 բռնէ : Ի ստիճի զի այս խառնութեան թեման
սգառու թիւն ունեցած կըլլան արդարաւս ոչ ու-
թիւնն ուրիշ աւտք ձգել, եւ այսօր օգտակա-
րին միայն ուշ դնելով իրենց ստիճիկ բերանդ
բանալ չխառաւ ամենն միջոց գործադրել : Ը-
ստիճիկ կենտրոն եւ հակառակ դրոշմներն հարա-
բերեալն ինքեան ինքն ստիճիկներուն բարձր բա-

* Դիմա փութի աւլա կիզի միւթեալէ մէյըը է տէրտի,
պազէն փութառն ճէ վապաւըրնա ինֆասալ է Թիմիշ կիպի,
Սէէն տէնը պաղլար էռնաննի մէյէքէ Թլէրինէ սիւ-
րէրիմ տէյի փաւթա գորդու վէրրի խտի : Կոլը-
միթ . 331 :

註 1. *U. p. k. u. d.* *d. f. d.*, 148.

* ԳԼԽԱՄ. յԱԳԵՍԻՂ. ՀՅՈՒՆ. Դ. 181 :

天書 $\mathcal{U}pLud$.

$$H^1(X, \mathbb{R}) \cong H^1(X, \mathbb{C}) \oplus H^1(X, \mathbb{R})$$
⁴ 1.9647. 1.5.

* Զեբէնախոս :

ընկալու. քաղաքին մէջ. անկէջալ Միւս-
լովն կը թաղուի. Լաւորիոյ կայսեր հետ
պիտի տեսնուի:

Արտի թէ, Գաղղիոյ կառավարու-
թիւնը՝ Չինաստանի դէմ՝ ըլլալէք պա-
տերազմին վայոյք Եւրոպիոյ կառավարու-
թեան հետ չկրնայով համաձայնիլ՝ զե-
նաւորական պատրաստութիւններն առ-
այժմ դադարեցուցիւ: Իսկ Մարդի
դէմ պատրաստութեան արդէն յիշ-
եալ տէրութեան աստիճանագրուիլը
հասած է: Եւս զօրքերը՝ Մարո-
զի հոգը մանկով՝ ապստամբ արաքները
պիտի պատժեն. բայց անոնց ապագայ
Թշնամութիւններէն ու յարձակումներէն
բոլորովին ազատ ըլլալու համար՝ Մա-
րդի սահմանադրուիլը եղած լինենք՝ որ
աւարակներու որջ եղած են՝ պիտի դը-
րաւեն ու Նիզովիի Գաղղիական եր-
կիրներուն պիտի խառնեն՝ մինչեւ Սու-
լուիս անուն գետը, որ Գաղղիոյ ու Մա-
րդի երկիրներուն սահմանը պիտի ըլլայ:

Արտի թէ Եւրոպիոյ կառավարու-
թիւնը կտրուի երկուսով թէ Գաղ-
ղիացիք Մարդի ձեռքէն շատ երկիրներ
անկելու միտք ունեն, բայց արտութիւն
խնդրէր Գաղղիոյ կառավարութիւնէն:
Բայց չկարծուիք որ այս պատճառաւ
չիշեալ երկու տէրութիւններն աւրուին
իրարու հետ:

Բ. Գրուր եկած հետադարձին
լուր մը կը ծանուցանէ թէ Սպանիայի
տէրութիւնը պատերազմ հրատարակե-
ր Մարդի դէմ:

Հնդկաստանէն եկած վերջին լուրե-
րուն նայելով, միջին գաւառներուն
մէջ անպատմութեան կրտսը դեռ բո-
ւորովին չէ մարած:

Ֆերոզի շահ անուն ապստամբակե-
տը Մընտիէլի անուն քաղաքը կոտորե-
լով՝ 700 բանտարկեալ ապստամբներու
տղտուութիւն տուեր է եւ անդիպացոյց
քաղաքական գործակալն ալ այս առթիւ
սոյսնելով երէ:

տաճուց գրել, եւ իրեն պարտք համարածն ա-
նարդել կաղարկել հնաբն ալ տաճուց հան-
ձարել:

Եւթեւթ գրին այս նախադաշնութիւն-
ներն ընդ էր: Զէ: Ինք դուռը բաց պատկեր,
Թշնամի ալ մտեր իր ազատութիւնն առեր տա-
րեր է: Իր անտախտութեան ու հեղու-
թիւնը դատապարտելուն տեղը Թշնամիին դան-
դառնութիւնը իրաւունք ունի: Թշնամիին Թշնամի
է եւ ոչ բարեկամ: Թշնամիին Թշնամի բռնե-
լու համար, հարկաւորաբար Թշնամի թիւն քնե-
լու է: Թշնամի մէկն ալ ուրիշ իրեն Թշնամի
ճանչնալէն եւ անուանելէն ետեւ, ինչպէս կը-
նայ պահանջել որ Թշնամի իրեն հաճողաբար
ըլլար, որ ըսել է, իրեն բարութիւնն եւ ոչ չարու-
թիւնն ընէր, կամ Թէ ըսենք, բարեկամի գործ
կատարէր:

Ար հասկնանք, ինք իր ոստիանքն ուղ-
ղամտութիւն պահանջելով արգարութեան կը
դադարէ: Բաւ է. . . Եւթեւթի կարգադրէ, . .
Թերեւս ի. բուն ինչ. . . եւ յառնիլ: Եւթեւթ
թիւնն Ուստիսի բռնածին պէս, ալ խորհ-
րէս փոխած աստեան իր զարգացողաց վերջին
հետքը գիւղերուն մէջ ձգած է, եւ ձախողաբար
Եւթեւթ գրին իր ոստիանքին աւելի դիւրը բը-
նական չունէր իրեն տարի առաջ, հիմայ ալ
բարոյութիւն հետադարձ է անիլ: Իր ժխտած պար-
տաւորութիւններն ուրիշներէն պահանջողն աւա-
ղակէ:

Երգարութիւն պահանջողն մը արգարու-
թիւնն էր արդեօք, իր հակառակորդաց պատա-
խանքն տեղ անթշնամութեան անձանց անուանելը
բռնաբարել, եւ իր անպարկեշտութիւնն մէջ
տարաբալ ընդգծելով անուանելին պատանելու

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եւթեւթ հինգշաբթի օրը Բ. Գրան
նախարարները ժողով ըրին Բ. Գրուր
ընդ նախագահութեամբ բարձրագոյնիւ
Սեփ Եւրոպիոյ Ֆեթիէրաթ Թեփի
ներկայ էին նաեւ առանց պաշտօնի
նախարարներն ալ:

Այստեղիւ հրամանաւ
Տրապիզոնի Տեփիէրաթ Թեփի
դէյլը Եւրոպի Տեփիէրաթ անուա-
նեցաւ:

Եւրոպի Տեփիէրաթ Համիտ է-
ֆէնիին Տրապիզոնի Տեփիէրաթ ան-
ուանեցաւ:

Գործաւ կայսերական հրամանաւ
Սիւլեյմանի դայմազամ Իսմայիլ է-
ֆէնիին Սարիբի դայմազամ անուա-
նեցաւ:

Ալեկալօրի դայմազամ Բիֆթի
Եհմալ պէյլը Տրամայի դայմազամ ան-
ուանեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինկիլիսէն հետեւեալ նամակը կը
գրեն մէջ տեղւոյն Եւթեւթի ըրած
գովիքի ծանօթութիւն վայ:

Ալեկալի Մ. Ե. Ե. արդոյ հրատարակել:

Արուն լրագրող թերթերը ազգա-
յին բերկրապատար լրոց օժտարան մը ը-
լալով, մերթ ընդ մերթ ազգասիրաց
սիրտերը պանծալն զոյգներով կ'հանգ-
չեցունէ, ուստի կը յուսամ որ նաւաստ
բաժանորդիք ներկայ գրով ձեռք հաղոր-
դած անձկաւէտ իմաստներուն արձագան-
գը հնչեցունելու կը բարեհաճիք ազգա-
սիրտար ի'ցնծութիւն սրտի բոլոր հա-
մագեաց՝ մանաւանդ բարեկաշտ վեճա-
կայնոցն Գաղափարի սրտին Եւթեւթ
ճաճիի դերահալ զանց:

Եւս սուրբ ուխտը կրնամ տակաւին
երկուց ամաց շրջանները չեւաւորած՝
Թէ բարոյապէս եւ Թէ նիւթապէս բա-

րերազդութիւններով պայծառացած կը
փայլի ի ներկայս՝ անձնանուէր ջանիք
եւ աշխուշ հակողութեամբ իւրն հո-
գեւոր փեսայի՝ արժանապատիւ Տ.
Սիւրիւն ազգասիր եւ ուսումնասիր վար-
դապետի պատուարժան սուրբ Զօր:
Անոնց առջեւ ապարադք վեճակին հմուտ
կողմ ազգայինք ներկայ բախաւորու-
թեանը հետ թողաւորով մեծ տարբե-
րութիւն եւ փոփոխութիւն կը նշմարեն,
եւ իրենց սիրտերը ցնծութեամբ կը լեց-
ուի, որովհետեւ քանի որ յիշեալ գե-
րապատիւ Եւթեւթ Սուրբ փանքին
կառավարութեան երասանակը իր ձեռքն
առաւ, շատ կերպ գովութեան արժա-
նի տնօրէնութիւն եւ շինութիւններ յա-
ռաջ տարած է: Եւթեւթ Սուրբ հայրու-
թեան անդուլ աքնութեանց շնորհիւ
մէկ տարւան մէջ քոսն եւ հինգ հաշար
տոխտաւոր պարտոց դուռարը վճարվե-
ցեցաւ, փանքին տարեկան ծախուց եւ եւ
կամուրջ վայոյք օգտակար տնօրէնութիւն-
ներ ընելով՝ հաստատուն հիմանց վայ
կայացաւ: Սուրբ Տաճարիս հոյակապ
գմբէթին ի հետեւ խանգարեալ շէնքերը
լաւապէս նորոգվեցան, եւ վրան մեծ ու
փառաւոր Խաչ մը կանգնեցաւ, որն որ
երբեք սովորութիւն եղած չէր այս երկ-
րիս մէջ: Նոյնպէս կը փայլի ի տես ան-
ցաւորաց սրբոց Խաչին նշանը եւ նորա-
շէն գանդակատան վայ, եւ նոյն դըմ-
բէթին առաջակողմնը վայ փոքրիկ բայց
գեղեցիկ զանգակատուն մը կառուցաւ,
ուսկէց արդէն կը հնչէ զանգակին ձայնը
ի լուր բոլոր ազգաց: Եւթեւթ գեղեցիկն
ալ բնամ. ժառանգաւորաց չքնաղ զըպ-
րոց մը շինելու ձեռք զարնելով՝ մեծ փու-
թով կը շարունակէ նոյն ազգօգուտ շի-
նութիւնը կատարելագործելու ամէն կեր-
պիւ, ուր Գաղափարի վեճակներէն ման-
կունք բերել տալով գիտութեան հրա-
հանգօք կը թելու. մեծ փոյթ ունի: Ար-
ջուպէս այն առաքելաշէն փանջը, որ աս-
կէց տարի մը յառաջ իր կարեւոր պի-
տոյցն անդամ հօգալու զժողարութիւն
կը տեսնէր, այսօրվան օրս ահա այսքան
բարդաւաճանաց շնորհքներ կը փայլէ,

զը միայն մտածացողներուն անհոգեւ մարդասեր
եւ ապա ազգասիր ըլլալ: Տարիներով սխալաւու-
թեան տեղի տուող եւ անհաշտ ատելութեան
անձնատուր եղողներուն համար բրիտանիկութիւ-
նը շատ հինգած է, եւ խիղճներին անձնասիրու-
թեան արթնցում եւ միջնորդաց Կրեքթոս
մըն է որ ալ չէ հալել:

Արտարուն մէջ վարդի չափ խիղճ ազալով
չափ համբերութիւն եւ գետնաձիւ չափ գորով
չունեցող յիմար իմաստուններն Բն բարու-
թիւն կրնան ընել մարդկութեան, երբոր իմաստ-
նաւոր եւ իմաստասիրելու տեղը, ուղտու ոխու-
կալութեամբ զոյգացած իրար կը հարածեն, կեր-
քներին մէկ անգամ անփոփոխ տեսնամբ իրար
կամ ինքզինքնին սպառելու չափ կաշխատին, եւ
կափովն կափովն, գոփաբարձաց տղունքն փո-
փելը չունի:

Թշնամութեան, տեղե տուր քիչ մը խտե-
րախ օտարի՝ Թէ որ մարդկութեան սիրով կաղ-
րիս ամեն մէկ անգամ ոգորած ատենիդ ձեռ
կրնաւորաց մէջ ազգերուն ու մշտն ոտկորե-
րնէ որ կը փշրէ: Ազգին բարեկրթութիւն տամ
բարձր անկրթի կրնայ բայ եւ ծով շնչէն՝ անոր
իմացականութեան միջնորդաց միջազնէն եւ
միտքը հնչեցունելէն զատ Բն կրնայ ընել:
Անանկ մարդ իր քաղաքած քաղաքակրթութիւն
նրն օրինակար կը ժխտէ, եւ յառաջագիտութեան
հրաւիրած բողմութիւնը գործով վայրենութեան
կառաւորութիւն:

Եւթեւթ գրին Եւթեւթ թերթիս կողմէ որ ու-
տիս շունենայ աշխարհի երեսը, որ քնքին մի-
այնակ խորհի եւ խորհ հանգարութեամբ, Թէ
որ հանգարութիւնը մերկաբուսի սրտի մը հա-
մարուն կընայ ըլլալ: Բայց Թէ որ Եւթեւթ կամ
Բաւոյ պակեւուն պատերներն, զիմանք որ

որոնք մեր խոհեմափայլ Եւթեւթի
ուշադիր գործադրութեան արդիւնքն ը-
լալով, յոյս մեծ ունիմք որ առ յապայտ
եւս յառաջագիտ պայծառութիւններով
կը պայծառանայ Գաղափարի սուրբ ուխ-
տին ի պարճանա լրութեան ազգիս: Ար-
տարեւր Եւթեւթ հրատարակել, այս մեր
խոնարհանուէր նամակիս գեղեցիկ լրագ-
րող էջերուն մէջ հիւրընկալութիւն ը-
նելով տեղ մը տալու բարեհաճիք:

Որով մնամ եւայն: . .

ԽԱՐՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքիս թշնամի լրագի-
րն այս երկու շաբթի օրը ելած թուոյն
մէջ լուր կուտայ թէ այս շաբթու եր-
կու հոգի քօլեռայէն բռնկուի եւ, մէկը
Պէյտիւն միւսն ալ Պէյշիկի մէջ: Եւ կա-
ւելցնէ թէ ասիկայ վախալու բան մը
չէ, որովհետեւ ամեն տարի այս միջոցին
կը պատահի օդին փոփոխութիւններուն
եւ շատ պտուղ ուտելու պատճառաւ:
ուստի պէտք է կրտէ պաղէն գրու շունալ
եւ կանոնաւոր կեանք վարել:

Եւթեւթ հինգշաբթի առտու եր-
կու նոր շոգեշաբթ քորվեթ ալ եկան
մայրաքաղաք՝ Սուլթան Է. Է. Է. Է.
Եւթեւթ անունով: Եւս երկու քորվեթ
ներն ալ՝ որոնք Եւթեւթ շինված են
Սեւ ծովու Օսմանեան նաւախուժութիւն
մասն պիտի ըլլան:

Մայրաքաղաքիս Եւթեւթ լրագի-
րը լուր կուտայ թէ դատաւարական գոր-
ծոց պաշտօնեայ եւ Եւթեւթի փոխար-
քային Գրան գործակալ (Բարու
Բեահապ) փետ. Սուլթան Է. Է. Է. Է.
այս անգամ Եւթեւթու ճանապարհորդե-
լուն նպատակն կը իմացունէր բարձ-
րապատիւ Սայիտ փաշային, Թէ մինչեւ
որ Բ. Գրան կառավարութիւնը Սուլթ-
անի ջրանցքին խնդրոյ վայոյք դաշնա-
կից տէրութեանց հետ խորհրդակցելով
որոշում մը չընէ, յիշեալ ջրանցք բա-

Եւս եւ Բոստ պակեւէն առաջ շատ Եւթեւթ
ներ եւ Գանատներ կրնան թաղել: Մարդկային
մտաց անդը մշակելու համար փառապար անձին-
քը կենդանուոյն պակեւեցունելու չենք երկրագոր-
ծին փուշ փռելուն պէս ալ լաւանական անգին մէջ
փուշ նման բռնած փառապար գաղափարները չեն-
ջելու ենք: Ապա Թէ ալ Պօղոսի միտքը մշակելու
համար Պետրասին գլուխը կտրել հարկ ըլլայ նե՛-
որ Պետրասին գլուխն ոտքը վայ կը մնայ:

Բայց այսու ամենայնիւ, Եւթեւթ գրին
վայրկեան մը միմտի թողունք Տոյոյ մէջ վերու-
նենք բոլոր հակառակորդները. համարեմք Թէ
իրեք տարի առաջ ոչ ոստի ունէր եւ ոչ իր Թեր-
թը խափանող. եւ այն յօդուածն որ անպարկեշտ
մերժէր էր, անարգել եւ անընդհանր սպառնա-
ւեւ տարածուած ըլլար: Ինչ պիտի ըլլար անոր
նպատակն ու արդիւնքը: Եւթեւթ գրին ան տես-
նը հիմնականէ իրեք տարի պակաս ունենալով,
իր լայն ու հմուտութիւնն ալ հիմնականէ նուազ ը-
լալու էր: Հիմայ որ իրեք տարի աւելի ծերանա-
լէն ետեւ գրածներն իմաստ եւ նպատակի զօրի
են, իրեք տարի առաջ գրած վերջին յօդուածը
մեզի Բն լայն Բն իմաստ եւ Բն շահ պիտի
ընծայէր, գուշակելու աշխատիք:

Խ. Պ. Սուլթան:

